

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice šte. 15. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 13. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: Šeststopna peti-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Volja za Ljubljano v upravnistvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrto leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrto leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 158.

V Ljubljani v sredo, 15. julija 1885.

Tečaj II.

Uravnava duhovenske plače.

Govorili smo o svojem času obširno o zakonu, kateri uravnava duhovensko plačo ter tedaj tudi obširno obrazložili njegov pomen ter kazali na blagodejen njegov vpliv in posledice. Zanimalo bode morda čestite čitatelje, če se danes nekoliko ponatančneje bavimo z onimi določili, katera pravijo, kako se ima ta zakon izvrševati, kako se imajo njegove določbe uporabljati.

Oni samosvojni duhovniki, kateri záse ali za pridružene jim pomožne duhovnike, katerih kongrua ni pokrita v duhovniški plači one službe, hoté dobiti iz verskega zaklada povišano dotacijo, morajo vsaj do konca septembra leta 1885. vložiti pri politični okrajni oblastnji izkaz o dohodkih, kateri so združeni z duhovensko službo. Ti izkazi morajo biti tako napravljeni, da se razvidajo v dveh predalih dohodki in izdatki. Za duhovnike jednega duhovniškega mesta vložiti je samo jeden izkaz, v katerem pa se morajo, če se sistemizovani pomožni duhovniki ne vzdržujejo izključivo iz župnijskih dohodkov, dohodki in izdatki posameznih pomožnih duhovnikov dodatno in ločeno izkazati.

Gledé izkaza o posameznih dohodkih in izdatkih zapomniti si je naslednje: Čisti dohodek od zemljišč, katera so ali kot posest združena z duhovensko službo ali pa samo njih užitek, izkazati se ima z davčno posestno polo, najemščina od v najem danih poslopij ali samo delov poslopja pa s potrdilom davkarje; dohodek od glavnice izkazati se ima s posebnim izkazom, v katerem so razvrstene posamične glavnice po viso-

kosti, po obrestih in naznaniti se imajo ponatančni znaki dotičnih dolžnih pisem.

Dohodek od užitninskih pravic in iz določenih dotacij v naturalijah se ima naznaniti v povprečnosti slednjih šestih let; sicer pa se morajo priložiti pisma, katera morejo potrditi resničnost izkaza (cenilniki, poročila o tržni ceni itd.). Če pa se ta dohodek razvida iz davkarskih knjig, je merodajno ono število, katero je tam zaznamenovano, priložiti pa se ima davkarsko potrdilo. Dohodki iz prebitkov krajevnega cerkvenega premoženja se morajo izkazati s pismi, na katera se naslanjajo.

Gledé izkaza o plačilih za duhovenska opravila pa je pomniti, da je kot podstavo za njihovo odmerjenje treba priložiti potrdilo od dekana; ta izkaz pa mora obsežati dohodke povprečno izza slednjih šestih let, razdeljene v razrede; razvidno pa treba tudi izkazati, katera plačila se ali zaradi ubožnosti dotičnika ali iz drugih razlogov iztirjati ne mogó. V izkaz postaviti mora za zdaj duhovnik povprečno število izza slednjih šestih let v istini dobljenih plačil za duhovenska opravila, odbiti pa znesek 30 gld. Konečno število, na katero se ima ozirati, določiti ima politično deželno oblastvo sporazumno s škofom, oziroma če se ne more doseči sporazum, naučni minister. Izkazati se imajo dohodki od vseh pred 15. junijem 1885 pri dotični cerkvi z določenim zneskom ustanovljenih stipendijev za maše ali za druga duhovenska opravila, brez razločka, če se je uže napravilo ustanovno pismo ali ne; dodati se ima izkaz, v katerem se natanko zaznamenuje kakovost in število opravil, kedaj se mora opraviti.

Davki, katere treba plačevati za deželne,

okrajne ali občinske potrebščine ali za druge namene, kakor tudi pristojbina, izkazati se imajo z dotičnimi davčnimi knjižicami ali certifikati ali drugimi takimi verodostojnimi potrdili.

Te izkaze in izpovedbe pregleda deželno oblastvo, naroči, da se dopolnijo ter jih potem popravljene naznani ordinarijatu, ob jednem pa se skuša doseči sporazum s škofom gledé navprečine izkazanih plačil za duhovenska opravila. Če pa se ne doseže sporazum, predložiti se ima vsa zadeva naučnemu ministru, kateri določi, koja navprečina se ima nastaviti. Pri pregledovanji teh izkazov se mora najprej pričeti z onimi, od katerih je zavisno dotacijsko zboljšanje za pomožne ali za službo nesposobne duhovnike. Proti določbi deželne oblasti more se vložiti pritožba v štirih tednih pōtem politične okrajne oblasti na ministerstvo za uk in bogočastje.

Iz Grške.

P. C. — Pred kratkim se je vršila v zbornici verifikacija volitev. Zbornica je izmed štirih volitev mesta Larise tri mandate, katere si je priborila opozicija, zavrgla, četrto volitev pa, pri kateri je bil izvoljen vladni kandidat, je potrdila. To čudovito postopanje zbornice vzbudilo je mnogo hrupa ter silno razjarilo opozicijo, in tako se pričakuje, da bode opozicija v bodoče nastopala še bolj brezobzirno. S tem dala je večina zbornice čutiti manjšini vso svojo moč ter jej tako povrača one žalitve in napade, katere je morala mirno prenašati, dokler je bila še v manjšini. S tem pa se deželi gotovo čisto nič ne koristi, s tem se gotovo ne zboljšajo razmere. Vladni listi skušajo opravi-

Listek.

Pavlič.

(Edmund Grünova novela. Poslovenil Bed ének.)

I.

S Pavličem bila sva prav dobra prijatelja in vedno sem rad k njemu zahajal, kedar sem vedel, da se je zvečer vtrujen iz službe domu povrnil. Služboval je na železnici. Zunanost njegova nikakor ni bila kdo zna kako mična, da, še celo jako grd je bil. Kader je pa govoril, tedaj bi ga bil pa človek kar poslušal najraje, tako lepo je znal besede vezati.

Kakor je bil Pavlič sam grd, tako zala je bila njegova ženica. Če tudi ste si njuni zunanosti po polnem nasprotovali, strinjala ste se vendar njuna značaja do cela. Kakor je bil Pavlič sam zlata duša v vsakem oziru, tako je bila njegova zakonska polovica dobra, ljubezniva in prijazna in ljubezni, katero je Pavlič za njo imel, vsa vredna.

Svet njegov ni bil velik; žena in otrok bila sta mu vse!

V torek je bilo nekdanj, ko sem šel k njemu

po slovo, predno sem moral nekam po opravkih. Pavličeva gospa bila je sama doma in pa vsovalca je imela, nekega meni po polnem tujega gospoda. Pri predstavi zvedel sem, da je to gospod Martán, domači prijatelj. Bil je mlad, lep in poštenje sijalo mu je iz oči. Govoril ni mnogo. Kmalu na to prišel je Pavlič za eno uro na odhlije. Videl sem, kako ga je srčno veselilo, da me pred odhodom še vidi. Martán ni mnogo govoril, tem bolj pridno vpiral pa je svoje lepe oči na Pavličevko, katera pa vse te pozornosti niti opazila ni. Konečno vzel sem v naročje Pavličevo hčerko, plavolasa je bila kakor njena mati.

„Kako se imaš pa ti, mala srnička?“

„Prav dobro in pa vesela sem. Gospod Martán prinesel mi je sladkornine, oh in to pa tako rada jem.“

„Ali imaš gospoda Martána tudi kaj rada?“

„Seveda ga imam rada. Papá in mamá ga tudi ljubita; posebno mi pa mamá vedno naročajo, da moram gospoda Martána kakor svojega papá rada imeti. To — tukaj mi je pa šepetajoč nadaljevala — se mi pa prav smešno zdi, kajti tako rada ne morem nikogar drugega imeti, kakor svojega papá.“

Spustil sem otroka iz naročaja in sem nehoté Martána pogledal, ki je ravno k oknu stopil.

Pavlič in ona sta otroka božala, ki se je k njima zatekel — ko sem videl, kako je Martán nekaj sekund pri oknu motajoč se ondi skril bel papirček; takoj na to pridružil se je pa k nam poslavljaje se.

Odšel je.

„Ali veste, ljubi moj, kdo da je ta gospod Martán?“

„Ne, danes sem ga prvokrat videl, pri vas mi pa tudi še niste nikdar o njem govorili.“

„To je pa res čudno in pač živ dokaz, kako nehvaležni prav za prav da so ljudje in to celó taki, ki sicer nečejo svoje hvaležnosti skrivati. Gospod Martán je moj dobrotnik; on je bil, ki me je rešil iz grozne revščine, ko sem bil še za pisarja ter sem naji moral z jednim goldinarjem na dan preživiti. Od nobene druge strani ni ga bilo bora dobiti. Vi se čudite, kako je mogoče s tem živeti? Rečem vam, da ni mogoče, lakote vmreti pa tudi ne. Žal, da se še na tisoče taci trpinov nahaja, katere beda s koščenima svojima rokama vklejane drži. Danes tisto siromaštvo še vse huje občutim, kakor nekdanj, ker — toda kaj

čevati to postopanje s tem, da trdijo, da so se pri volitvi opozicijskih poslancev v istini rabila sredstva, katera bi bila mogla omejevati svobodno glasovanje. Sicer bode težko dokazati, da je bila v jednom ali drugem volilnem okraji volitev samo jednega poslanca po polnem zakonitu in korektna. Sicer pa se volitve zelo polagoma verifikujejo, in večkrat se posreči opoziciji provzročiti prizore, kateri zavirajo obravnave; sicer je pa tako delala in dela v Grški vsaka opozicija, naj bode pod Delyannisovo ali pa Trikupisovo zastavo. Mnogo bode še preteklo časa, predno se potrdijo vse volitve ter bode mogla zbornica pričeti delovanje.

Med tem pa je vlada napravila med uradnim osebjem mnogo prememb, in povsodi, kjer je bilo le možno, nastavila je sebi prijazne uradnike. Odpustila ni nič menj nego 2398 uradnikov; 1638 uradnikov bilo je premeščenih. Vkupno izvršilo se je 5225 prememb, za malo kraljestvo gotovo veliko število; ne bilo bi pa težko dokazati, da se pri vsakratni menjavi sistema vršijo jednake spremembe. Dežela je pač temu uže privajena ter ne kaže zaradi tega nikake razburjenosti, da si je vsled tega marsikatera družina bila pahnjena v pomanjkanje.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Nekateri listi poročajo, da se bode prihodnjemu državnemu zboru predložilo več važnih predlog, tičočih se železnic, da se bodo namreč gradile daljše nove proge. Čuje se, da se bode bosenska železnica dogradila do morja. Iz Trsta gradila se bode še jedna železniška proga.

Tudi v Hrvatski se namerava preustrojba uprave. Hrvatska vlada namerava spremembo uprave osebno pri komitatih, županijah in davkarskih nadzornikih, kajti zdanja uprava bila je taka, da so se gorenji posli večkrat zlorabili. — Hrvatska se je mnogobrojno in bogato udeležila ogerske razstave; hrvatski razstavljalci dobijo mnogo odlikovanja. In to bode gotovo dobro uplivalo v Hrvatski, kajti spoznali bodo, da jim Ogerska ni sovražna.

Ogerska vlada bavi se zdaj z vprašanjem, kako naj se zboljša uprava, osebno komitatska in občinska. Nadžupanstvo se bode spremenilo v državno službo. Gledalo se bode sploh na to, da se uprava tako uredi, da se ne bodo ukrepali sklepi, kateri niso v posebno korist državi.

Tu je dežele.

Iz Sredca se poroča: Minister za notranje zadeve, Cankov, kateri je nameraval s knezom Aleksandrom obiskati ogersko razstavo v Pešti,

bi vam ponavljal tisto staro pesem o revščini, ki se vsak dan pomladi. Le dolgočasil bi vas!

„Motite se, prav rad bi zvedel, kako je vam Martan pomagal.“

„Stara povest je vam to, ki se pa žalibog vedno ponavlja. Sv. Jurij se je bližal. Stanarino nama je bilo treba plačati ali pa siromašno stanovanje zapustiti, kjer sva tedaj prebivala. Žena moja mučila se je po cele noči z vezljanjem, katero je mislila v denar spraviti, s katerim bi bila najino revščino nekoliko pomanjšala. Ko je bila vezljanje dogotovila, obrala je mnogo hiš, ali nikjer ga niso hoteli kupiti. Morda bi se je bil ta ali oni vsmilil, če bi mu bila znana revščina prodajalke, če bi bil videl solze, ki so po noči na delo kapale. Toda vezljanje bilo vam je tako leskeče čisto; prodajalka njegova pa preponosna, da bi bila še le z besedami tujo milosrčnost naše obračala. Bledo upadeno lice njeno pa ni zadosti na glas kričalo, da bi ga bili neobčutljivi ljudje slišali.

Ko Fani tudi v poslednji prodajalnici ni ničesa opravila, ni se mogla nič več zdrževati. Solze so se ji udrle po upadlem lici; mlad mož, ki se je v prodajalnici z gospodarjem razgovarjal, jih je pa videl. V srce so ga morale speči, kajti za Fani je prihitel na cesto in jo vprašal, kaj da

bil je v slednjem trenutku zadržan, ker gibanje v Macedoniji zahteva njegovo prisotnost v Sredci, kajti ukreniti je treba odločne naredbe. Vzhodno rumelijski list „Národní Glas“ poudarja, razmotrivajoč pogubonosno gibanje v Macedoniji, da treba ukreniti strogih naredb.

Rusija pričela je v novejšem času zelo napredovati; skuša si povsodi oskrbeti najboljša občila, in iz tega razloga obrača posebno svojo pozornost na železnice. Zdaj zgradila je od vzhodne brega Kaspiškega morja do Askenda železnico; brzojav pa pelje v Taškend in v Bokharo. V Askabadu nastavljenih je 10 000 ruskih vojakov.

Iz Londona se poroča, da lord Wolseley, ko se vrne iz Egipta, ne bode prevzel več dolžnosti generalnega adjutanta, marveč podal se bode na dopust. Kako mesto pa dobi, še ni določeno, ker se ne vé, kako se bode obnašal nov kabinet nasproti egiptovskemu vprašanju.

Iz Carigrada se poroča o dogodku, kateri je vzbudil veliko razburjenost. Šeik-ul-Islam je namreč povodom svečanega češčenja prorokovega plašča govoril zbrani množici in visokim dostojanstvenikom fanatičen govor, v katerem je med drugim naglašal ter obžaloval, da se ob osvojitvi turške države ni popolnoma iztrebilo neverno prebivalstvo. Priporočal je navzočnim, naj se strogo držijo mohamedanskih zapovedij, kajti od tega zavisna je tudi moč države.

Na to poprijel je še besedo veliki vezir, izražal svoje zadovoljstvo ob Šeikovih besedah ter poudarjal, da se bode po njegovem mnenju zdaj vse storilo, da se popravijo „zmote“ prednikov. Angleški listi, kateri poročajo o tem fanatičnem govoru, izražajo globoko nezadovoljnost, kajti s takim podpihovanjem ščuvajo se Turki proti drugovernikom in posledice tega ščuvanja mogó postati zelo resne.

Vést, da je Mahdi mrtev, se še vedno ni potrdila. Angleški listi, da si zelo želijo Mahdijevo smrt, vender pripovedajo, da je bila ta vést le izmišljena. Ob tej priliki pa omenjajo zopet pada Ferig paša, da ni bil izdajalec; umorjen je bil, ker ni služil nevernikom. Okolo 4000 do 5000 civilnih oseb je bilo umorjenih pri osvojitvi Kartuma. Gordon, nekov evropsk doktor, tolmač in dva druga moža usmrtili so najmenj 200 Arabcev, in ko so porabili strelivo, odprli so vrata, prišel je skozi nje Gordon, „miren in vesel“, kadeč cigareto. Arabec ustrelil je generala.

Vojni tajnik Zjedinenih Držav je zaukazal, naj se takoj 3000 vojakov poda na indijsko ozemlje v Reno. Kakor se poroča iz Colorada v državi Teksas, sprijeli so se pastirji in Indijani; 60 Indijanov in 16 pastirjev obležalo je mrtvih.

joka. Povedala mu je, on je pa delo kupil, ob enem pa takoj drugo naročil in vprašal, kje stanujemo, da bo sam ponj prišel.

Mož beseda je bil.

Uže drugo jutro nas je obiskal in s tem dnevom bilo je naše revščine konec.

Gospod Martan nam je pomagal na jako blag način in je do danes naš podpornik in dobrotnik ostal. Njemu se mi je zahvaliti tudi za svojo službo, kajti jako vpliven je. Opozoril je na višjem mestu gospode na moje zmožnosti in povišali so me za uradnika, da sedaj brez vse skrbi živim. In še dandanes obklada nas z darovi na tako fin način, da se jih niti vbrani ne morem, ako ga nečem razžaliti. Tudi najinemu otroku je boter; dobila sva ga, ko se nama je uže dobro godilo.

Ko je Pavlič končal, lesketala se mu je solza v očeh — žena njegova obrnila se je pa v stran, da si je solze otrla. Da bi se hitreje zopet ojačil, stopil je Pavlič k oknu. Kar na enkrat pa se je obrnil proti nama. Obraz mu je bil smrtnobled in debele potne kapljice stale so mu na čelu.

„Moj Bog, kaj ti je?“ vskliknila je Fani.

Jaz sem se ponudil, da bi bil šel po zdravnika.

„Ne, ne“, branil se je Pavlič, „bo uže zopet

Dopisi.

Iz Rudolfovega, 13. julija. (Izv. dopis.) Mešetarji se navadno, ko semenj mine, razidejo, njihovi zamolklo-hripavi glasovi po izpuhtivšem se alkoholizmu potihnejo — in blaženi mir se povrne zopet v vas in vaško okolico. Na somenjiščih, kjer so se „primojdušni“ mešetarji vsiljevali in zaletavali v kupčevalce in prodajalce, je drugi dan prazno; le kak vašk bosopet paglavec se sem ter tja še pritepe, skrbno pogledavaje na tla — kje bi našel kakov „groš“. Ti in jednaki prizori so se nam vsiljevali, prečitavši zadnji novomeški dopis v „Slov. Narodu“. Tukajšnji, za časa volitev dobro znani mešetar namreč, ali moderno rečeno agitator, kateri za „narod je in pije“, pozivlja nas v „Slov. Narodu“ na svoje priljubljeno somenjišče, meneč, da bi se malo poropotalo na veliki zvon in zbarantalo vsaj za jeden „štefan“. V krčmi sedeti poleti v hudi vročini na „suhem“, in sicer brez gradiva, „kako smo jim prok... dali v „Narodu“, verjamemo radi, da je hudo. Ta debelo-kožni dopisnik je tak veleum v svoji stroki, da dobiva iz Ljubljane pohvalna pisma o obrekovanji tako zvanih „Šukljejevih mamelukov“. Radi verujemo, da se končuje ta „kravjedolinski diplom“ s pozdravom: „Bomo uže poravnali, ko se vidimo.“

Ni čuda tedaj, da ta pohvaljeni mož tudi vpije čez naše kratko poročilo v „Ljubljanskem Listu“ povodom desetletnice blagoslovljenja zastave meščanske garde. Resnice, verujemo, mož malo pozna, posebno tedaj, ko vodi vodo na svoj mlin in kadar se mu malo „vrti“. Ko bi bilo mogoče izprositi, prosili bi dopisnika, da bi naš dopis še enkrat prečital, in sicer „o rani uri“. Gledé toasta starega poslanca omenimo mimogredé še to, da našemu poročilu dopisnik resnico sam pripozna s tem, ko omeni, da sta pri toastu dva merodajna gospoda oči pobesila. Tedaj ni bilo v toastu vse gladko in v zmislu onega govora, katerega je dopisnik tako vestno iz „Slovenca“ posnel; kajti sam na svoja ušesa ga ni čul — kar nam je jako žal. Nadalje hoče vedeti dopisnik, zakaj se gosp. Sk. kot poročnik ni vdeležil svečanosti. Ne zamerite nam, če odgovora ne vemo. Gosp. Sk. ima gostilno; kadar ne bode prevelika „suša“, potrudite se tja, mogoče da izveste vse v originalu. Da ne mučimo dalje častitih čitateljev, preidemo še k vprašanji: Kdo je Katilina? Tudi v tej zadevi vas prosimo, potrudite se k natakarcici „Pepci“, katera je njega dni to ime v polnem svitu po vašem sistemu proskribirala v čitalnični krčmi na vrata. — Bog z vami!

bolje. V glavi se mi je zvrtilo, bo uže boljše; preveč sem delal.“

Poskusil je smejati se in pa na peč se je naslonil, kakor bi se pogreti mislil. Gospa vsa zbegana iskala je po kuhinji čaja, da bi mu kaj gorkega napravila. Jaz sem prav dobro videl, kako je Pavlič med tem vrgel košček papirja, katerega je do sedaj v pesti skrival, v ogenj. Takoj na to ozrl se je pa na svojo preplašeno hčerko z največjo žalostjo in britkostjo.

„Papá, zakaj pa me tako gledate?“ vsklikne mala. On pa se je do nje pripognil, vzel njeno glavicico med svoje roke ter jo je na plave kodre poljubil.

„Saj te imam rad, srček moj, in prav nič mi ni, le delal sem preveč“, govoril je na dalje proti meni obrnjen, ne da bi bil deključino glavo iz rok spustil. Med tem je njegova žena prinesla čaj, jaz sem se jim pa priporočil.

Na noben način se pa nisem mogel znebiti tajnostnega Pavličevega obnašanja. Nedvojljivo ga je tako poparilo pismo. Ali je bilo mar kako Martanovo pismo ljubezni do Pavličevke? Tega bi skoro ne verjel, kajti tako nepreviden Martan ne bo? Pa če bi tudi uže bil, ali smem ob enem ženo obsoditi nezvestobe? To žensko? Ne, tega si ne

Razne vesti.

— (Zvijaza za zvižčo.) Princ Karol Saksonski, tako zvani princ Kurlandski, zaljubljen je bil v damo, katero je pozneje tudi za ženo vzel, vendar ne posebno radovoljno. Zgodilo pa se je takó. Ko je ona zahtevala, da naj se z njo poroči, naprosil je princ nekega prijatelja, da naj se preobleče kot duhoven in da naj ja navidezno poroči. To je ta tudi storil. Vender je dama kmalu prišla na to, da je ogoljufana. Za to hotela se je maščevati. Vlegla se je tedaj v posteljo in se je delala, kakor bi bila na smrt bolna. Poklicala je vse svoje h postelji in potem poslala je do princa prošnjo, da naj še enkrat pride k nji, da se poslovi od njega, preden izdihne dušo. Princ dal se je preprostiti in je prišel. Tu razlož mu stariši bolnice, da je ta zvedela, kako da je bila ogoljufana in da želi, da bi se na smrtni postelji res z njo poročil ter tako goljufijo popravil. Princ se je nekoliko časa branil, a konečno si je mislil: kaj pa je, če se tudi oženim, ako je res tako bolna, da potem kmalu umrje! Duhoven bil je uže prej na mestu in je takoj poroko izvršil. Komaj se je bilo to zgodilo, skoči na smrt bolna dama vesela in zdrava iz postelje ter objama svojega soproga, ki vsled tega ni bil malo iznenaden.

— (Velika zapuščina.) Pred kakimi petdesetimi leti bil je iz Eperiesia na Ogerskem preselil se v Ameriko mlad mož z imenom Samuel Goldner. V Ameriki začel je trgovino, in sicer med drugim tudi živež preskrbljeval za angleško pomorstvo. Angleška vlada pa je bila nekelej prelomila pogodbo in je morala vsled tega Goldnerji plačati odškodnino v znesku 12 milijonov goldinarjev. Na ta način prišel je do velikanskega premoženja. Oženiti se ni hotel in je zelo ponižno živel, tako da so ga imeli sploh za zelo skopega. Pred nekolikimi leti vrnil se je bil zopet v Evropo in se je naselil v Baden-Badenu, kjer je s svojim starim tajnikom živel čisto sam zá-se. Pred par meseci je umrl in zapustil premoženje, ki se ceni na 23 milijonov. Srečni dediči so njegovi na Ogerskem živeči sorodniki.

— (Avstrijski državljani morilec.) V Philadelphiji vzbuja občni pozor umor, katerega je doprinesel nek avstrijski državljani, po imenu Kalley. Dne 26. junija stopi ta v brivnico Frana Barbaro, zgrabi tega za vrat ter ga potisne v drugo sobo. Tu zabodel ga je z nožem, da se je takoj mrtev zgrudil na tla. Po izvršenem zločinu dal se je Kalley, ne da bi se bil kaj branil, ali da bi bil skušal uiti, prijeti. Pri policiji izjavil je: „V začetku ga nisem hotel umoriti; namenil sem se bil le iztakniti mu oči, s kojimi je zapeljeval mojo soprogo; a ko sem ga imel pred seboj, zdelo se mi je bolj prav, da ga umorim. Kaj se z menoj zgodi,

upam. Ko bi pa vender le — človek se tolikrat in tako rad zmoti.

Ubogi Pavlič, mislil sem si, če je moja slutnja opravičena, koliko moraš pač trpeti! Polagoma sem pa tudi na to komedijo pozabil, ker sem šel na krajše potovanje. Domov gredé sem pa takoj zopet na Pavličeve misli jel in uže nisem mogel dočakati, da bi se bil vlak vstavil. Nekako tesno mi je bilo okoli srca.

Komaj sem bil dobro izstopil, uže vprašam po Pavliču.

„Vidite ga še lahko, ubogega Pavliča, če ravno hočete“, rekel mi je vratar Poljak — „govoriti pa vam ne bo več mogoče z njim — ker je mrtev!“

„Večni Bog! Ali se je morda sam usmrtil?“

„Ne, sinoči ga je mašina povozila. Doli le na tovornem kolodvoru leži in ravno je komisija ondi.“

Nič nisem odgovoril na to, pač pa sem naravnost tja doli dirjal. Ondi le mora biti, kjer toliko ljudi stoji in bil je tudi.

Ubogi revež! Tu je ležal na zemlji s snegom pobeljeni poleg tira, na katerem ga je smrt prehitela. Pravili so, da je hotel v poslednjem trenutku še čez tir signal dajati, pa se je spodtaknil in padel; še predno je imel čas pobrati se, zgra-

mi je čisto vse jedno. Jaz sem zapustil svojo domovino, moja soproga me je nesramno ogoljufala, otrok, ki nosi moje ime, ni moj otrok — jaz si želim smrti!“

Domače stvari.

— (Osebnosti v vesti.) Premil. gosp. knezoškof dr. Misija podal se je včeraj na svoj Grad Goričane pri Medvodah. Z njim šla sta dva odlična gosta Nj. eminence kardinal Hergenröther in slavni dominikanec Henrik Suzo Denifle, katera ostaneta delj časa v Goričanah.

— (Mestni stalni zdravstveni svet) se je včeraj konstituiral. Izbran je bil predsednikom vladni svetnik dr. Valenta, namestnikom mestni fizik dr. Kovatsch in tajnikom tržni komisar Tomec. V odbor za oskrbovanje vode delegiran je bil dr. Kappler. Glavna točka posvetovanja bil je razgovor o ustanovitvi kolibe, v kateri bi stanovali bolniki z nalezljivimi boleznimi; poročal je vladni svetnik dr. Valenta. Gledé te kolibe se je sklenilo nasvetovati mestnemu zastopu: 1.) Koliba mora imeti prostora za 250 postelj; 2.) postavila naj bi se za kolodromom ob okrajni cesti držeči v Šmartino, in sicer 3.) takó, da bi bili dve veliki dvorani za bolnike.

— (Krajcarska podružnica „Národnega Doma“) jela je 14. t. m. razpošiljati knjižice z markami. Poverjeniki dobé jih torej v teku prihodnjih dni. Vsak naj blagovoli z listnico blagajniku dr. Starétu naznaniti prejem knjižice odboru v gotovost, da je prišla v prave roke. — Zanimanje za krajcarsko podružnico raste vedno bolj. Vsak dan dobiva odbor oglasila od vnetih in odličnih rodoljubov, ki izrekajo, da prevzamejo poverjenišvo. Celó iz daljnega Ljubna na Zgornjem Štajerskem, iz južnega Pulja oglasili so se navdušeni možje, ki bodo delali za podružnico; upati je, da se kmalu javijo blagodejne posledice rodoljubnega podjetja. Na delo tedaj, rojaci!

— (Konec šolskega leta.) Danes skončalo se je na tukajšnjih srednjih in ljudskih šolah šolsko leto z zahvalno službo božjo v raznih cerkvah; po maši pa so se razdelila spričevala.

— (Delavsko pevsko društvo „Slavec“) imelo je minolo nedeljo občni zbor. Razen drugih točk obravnavalo se je tudi o spremembi nekaterih pravil. Zdaj lahko postane pravi član društvu vsak, kdor se bavi s petjem ter plača na mesec 20 kr. Podporni članovi plačajo 3 gld., ustanovniki pa 20 gld. enkrat za vselej. Iz blagajnikovega poročila se je razvidelo, da je društvo imelo ob slednjem občnem zboru 76 gld. 6 kr. gotovine. K tej prišlo je 294 gld. dohodkov, troškov pa je bilo 218 gld. 18 kr., torej ostane v blagajnici 75 gld. 88 kr. Pri konečni volitvi odbora bili so izvoljeni: Predsednikom g. A. Jeločnik; podpredsednikom g. Fr. Sakser; tajnikom g. J. Pajek in Ant. Gorišek; blagajnikom g. Fr. Dežman, ker se je

bila ga je uže hropeča mašina, ki se je ravno po tiru pripeljala. Vlekla ga je nekaj časa saboj, potem pa ga je vrgla na stran, bolj krvavemu kupu mesa, kakor pa človeku podobnega.

„Padel je lastni neprevidnosti v žrtvo“, tako je razsodila komisija in pri tem je ostalo. Lahko bi bili tudi na samomor mislili, pa niso nikakega povoda dobiti mogli. To pa je bila ravno še velika sreča v nesreči; kajti, če bi se bil Pavlič sam na tir vrgel, zapadla bi bila njegova žena železnici na milost in nemilost. Ker ga je pa v službi nesreča doletela, če tudi po lastni neprevidnosti, je bila vdova brez skrbi gledé prihodnosti. Toliko bo uže dobila, da ne bo pomanjkanja trpela.

Sicer so pa take komisije silno trdovratne. Pozabil sem opomniti, da so se dolgo časa pečali z vprašanjem samomora, predno so se izrekli, da ni povoda zanj. Kjerkoli so tudi vprašali, povsod so le najbolje reči o Pavliču slišali. Bil je tiha in pridna uradniška duša, ki je neutrudljivo svoje dolžnosti opravljal; zunaj službe se je pa le s svojo družino pečal, in je le zanjo živel in delal. Dolgov ni delal, doma je imel lep mir, in poslednjič pa tudi položaj, v katerem so ga našli, ni bil tak, da bi se bilo dalo iz njega na samomor sklepati.

g. M. Jeločnik temu poslu drage volje odpovedal. V odbor izvolili so se gg.: Kavčič, Pregl, Hribar, Fr. usnjar, Vidmar, Kramar, Dekval, Perdan, Jeršek, Grahek, Stibil. Pregledovalcema računov voljena sta gg. Fr. Gogala in Trtnik. Vsi voljeni so izbrani le za pol leta, to je do novega leta, dokler ne bodo nova pravila potrjena. — „Slavec“ napravi 2. avgusta izlet na Bled.

— (Železnica Spielfeld-Radgona) otvorila se je dné 12. t. m. Otvorenje vršilo se je zelo slovesno. Navzočen je bil namestnik baron Kübeck, deželni glavar grof Wurmbrand in mnogo drugih dostojanstvenikov in odličnjakov.

— (Premijiranje kónj) vršilo se bode, kakor smo uže jednoč poročali, letos v naslednjih krajih: V Ribnici za politični okraj Kočevje 1. septembra. V Šent Jarnoj za politične okraje Krško, Novo Mesto in Črnomelj na 3. septembra. Na Vrhniki za političen okraj Litijo, ljubljansko okolico, Logatec, Postojino in ljubljansko mesto 5. septembra. V Radovljici za politični okraj radovljiški 9. septembra in v Kranji za politična okraja Kranj in Kamenik na 10. septembra — vselej ob 9. uri dopoldné. Za darila dajali se bodo c. kr. cekini in sreberne medalije.

— (Ponarejen denar.) Včeraj izdala sta se v prodajalnici trgovca gospoda Antona Jentla v Špitalski ulici dva ponarejena sreberna goldinarja. Torej pozor!

— (Nevarnega lopova) posrečilo se je ugrabiti ljubljanski policiji, namreč Ljudovika Kržišnika, po domače Bacina. Kržišnik je v slednjih letih izvršil več goljufij in tatvin, osebito v šentjakovski fari; a premetenec se je do zdaj vselej vedel zmuzniti roki pravice. Izročil se bode deželni sodnji zatožen zločina tatvine, izneverenja in goljufije.

— (V Tupaličah) odprla se je včeraj s pošto zedinjena telegrafska postaja z omejeno dnevno službo.

— (Požar.) Dne 13. t. m. nastal je v vasi Grabštajn pri Celovci velik požar, kateri je uničil 29 poslopij; zgorela je tudi krma, žito in nekaj živine. Cerkev, šola in grad obvarovala je pred ognjem celovška požarna bramba. Zažgali so baje otroci, igrajoči se z užgalicami.

— (Samomor.) Iz Česnjevka v kranjskem okraju se nam poroča: Dne 11. t. m. dobili so 26letno Ivano Nastran kakih 300 korakov od Česnjevka oddaljeno v vodotoku mrtvo. Imela je vrat prerezan. Nesrečnici se je uže kakih 6 tednov mešalo in je v svoji bolezni večkrat vskliknila: „Jaz sem obupala, meni ni več za živeti, vzela si bom življenje!“ — Ni tedaj dvojbe, da je nesrečnica sama storila konec svojemu življenju.

Grozna je bila sila, ki mu je pomečkala ude, in tukaj je ležal ubožec z zmečkano glavo, z vdrtimi prsi in strtimi nogami. Usnje njegovih škornj je bilo preparano in bele okrvavljene kosti zijale so venkaj. Njegov grdi obraz pa kar za pogledati ni bil. Oči so mu bile venkaj stopile, lasje oprijemali so se golega rumenega čela, usta zijala so na stečaj — o strašan je vam bil pogled na tega človeka!

„Kako je grd!“ šepnila je zraven mene neka baba svoji sosedu.

„Žena njegova je pa tako lepa! Oh, ta dva se uže nista strinjala.“

„In vender sta se prav rada imela.“

„Če je res?“

„Namenjeno mu je bilo“, mrmrala je starka bližnjega čuvaja, o kateri so govorili, da marsikaj vé.

„Namenjeno mu je bilo“, moral sem si tudi jaz misliti ta trenutek.

Sedaj stopi nekdo bližej mene in pravi, da se mu je v najnovejšem času Pavličovo obnašanje jako čudno zdelo. Lica, pravi, so mu bila kar nekako obledela in pa udrla so se mu, okoli oči so se mu pa črnkaste brazde delale.

(Dalje prihodnjič.)

Narodno-gospodarstvene stvari.

Vpliv krme z ozirom na njeno pripravljajanje.

Za rejo naše domače živali dá nam narava različna krmila, katera imajo dostikrat take lastnosti, da jih je treba z ozirom na njih redilnost pretvarjevati, bodi-si da jih napravimo lože užitne ali pa lože prebavljive. Iz tega vzroka izmisli si je človek sredstva, s katerimi pripravlja krmo za domače živali ravno tako kakor hrano za-sé. Različna pripravljajanja krme zremo deliti v tri načine, in sicer:

- 1.) Razkosanje (razrezanje, razdrobljenje),
- 2.) namehčanje in
- 3.) kemijsko pretvorjenje krmil.

Prva dva načina pretvorjajeta krmilo le zvonajno, zadnji način pa tudi notranjo sestavo krmila. Ako se tudi z vsemi temi načini redilna vrednost krme različno poviša, je vendar nasledek ta, da je treba manj krme, torej posebno važno ob času pomanjkanja krme.

V naslednjem hočem pretresavati vsacega posebej teh treh načinov pripravljajanja krme.

Naša žitna in sočivna zrna, slama, seno, korense rastline itd. so krmila, ki veliko pridobó, ako jih bolj ali manj razdrobimo, razrežemo ali razkosamo; nekatera teh krmil se še celó morajo tako pripraviti. Ako porabimo za krmo turšico, ječmen, grah, fižol itd., ne smemo živini pokladati te krme cele, ker bi jo živina le težko razgrizla in prežvečila ter bi morala iti taka krma od živine ne prebavljena. Posebno se pa cela zrna ne smejo pokladati živalim, ki imajo slabo zobovje ali ki prav hlastno žró ali pa živalim, ki sploh zrna slabo prežvekujejo, na pr. goveji živini in prešičem. Znano je od ovsá, ki se med vsemi zrní najlože prežveči, da ga gré vendar nekaj odstotkov neprebavljivega tudi od mladega konja.

Da se torej taka zguba zapreči, se zrna razdrobijo ali zmeljejo. Z razdrobljenjem se olajša preževanje, nepotrebno se pa ne stori.

Krmenje moke pa naredi preževanje skoro nepotrebno; nasledek je pa, da se krma premalo s slino pomeša ter tako precéj redilne moči izgubi. Živina, ki je krmena z moko ali otrobi, je na videz rejena, zraven je pa vendar slabotna. Krmenje mletega zrna priporoča se torej za živino, ki naj se dobro redi, na pr. molzne krave, ne da bi se kaj moči, na pr. za vprego, od nje tirjalo. Zmleta krma se zeló lahko pokvari, moka, ako dlje časa leži, se zgreje in je potem vsaki živali škodljiva. Vsled tega naj se dajo vselej le manjše množine v malin.

Vsa zmleta ali razdrobljena krmila morajo se pred krmenjem dobro z vodo namočiti. Ako jih suhe krmino, sprimejo se v gobcu ter jih živina težko požira, celó želodec obtežijo, ter so vzrok različnim želodčnim boleznim. Ako se takim krmilom malo vode primeša, je dobro jih skupaj pokrmiti z rezanico ali plevami; ako se pa veliko vode dodá, porabijo se tudi lahko za pijačo.

(Konec prihodnjič.)

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Brno, 14. julija. Včeraj zjutraj zaprli so v Trebiči socialista Chlumskega in Horaka. Zvečer zbralo se je več nego 2000 delavcev pred uradnim poslopjem, da bi zaprta s silo oprostili. Zandarmerijo napali so s kamenjem; razpodila pa jih je z bajoneti. Nekaj oseb je ranjenih. Zdaj je mir.

Atene, 14. julija. V zbornici izjavil je Trikupis, da ne bode oviral dovolitve budgeta in sklepa finančnih zakonov. Adresa na prestolni govor vsprejela se je brez debate.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 15. julija.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	83.05
„ „ „ „ srebri	83.65
Zlata renta	109.25
5% avstr. renta	100.10
Delnice národne banke	871.—
Kreditne delnice	286.20
London 10 lir sterling	124.50
20 frankovec	9.87
Cekini c. kr.	5.89
100 drž. mark	61.10

Tuji.

Dné 13. julija.

Pri Maliči: Haupt pl. Hochstätten, gener. konzul, z rod. bino, iz Aton. — Guschitz, potov., z Dunaja. — Mach-lup, tovarnar, s soprogo, iz Budimpešte. — Casati, c. kr. major-avditor, s hčerko; pl. Frast in Hopf, gravor, iz Trsta. — Ecker iz Stockeraua. — Wiederwohl in Razing-ger, zasebnici, iz Kočevja.

Pri Slonu: Baron Jovanovič, c. kr. namestnik, iz Zadra. — Nardelli iz Trsta. — Detrosin iz Trsta. — Heller, potov., iz Neuöthiga. — Sobota, trgovec, iz Berolina. — Goldmann in Sonnenschein, potovalca, z Dunaja. — Baranovič iz Benkovaca.

Pri Bavarskem dvoru: Hawlath, uradnik, s soprogo, z Dunaja. — Oliva, tovarnar, iz Praga. — Achleitner, Lloydov uradnik, in Tarnauer, iz Trsta.

Pri Južnem kolodvoru: Fesus, tajnik, z Reke. — Collo-rig, c. kr. pom. učitelj, iz Pulja. — Fleischacker s soprogo, iz Obervella. — Prelesnik, posestnik, iz St. Ruperta.

Pri Virantu: Hirsch, potov., iz Gradca.

Umrli so:

Dné 13. julija. Marija Blažič, vdova blaginika pri dež. plač. uradu, 70 l., za rakom. — Ivan Skerjanec, črv-ljarjev sin, 2 mes., Karlovska cesta št. 22, driska. — Mar-jeta Kremžar, hči lokomotivnega sprevodnika, 7 ur, Kolo-pvorske ulice št. 11, življenska slabost.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm
14. julija	7. zjutraj	737.26	19.8	svzh. sl.	jasno	0.00
	2. pop.	736.89	29.4	„	„	„
	9. zvečer	737.35	21.0	bzv.	„	„

Ženske obleke kofrira

najceneje

Marija Ukmar

na Sv. Petra cesti št. 19.

(116)

Lekarna Trnkoczy

zraven rotovža v Ljubljani

prodaja in vsak dan razpošilja zdravila s pošto na deželo; dalje

salicilno ustno vodo, aromatična, vpljiva oživiljajoča, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 velika steklenica 50 kr., (115) 1

salicilni zobni prašek, splošno priljubljen, vpljiva zeló oživiljajoča in na-pravi zobe blesteče bele, a 30 kr.

Umetne zobe in zobovje

Odlikovan s tremi zlatimi in jedno svetinjo za zasluge

Fran Jožefov grenki vrelec

od davna iskušena, izborna grenka voda.

Zaloga povsodi. Vodstvo je v Budimpešti.

zobovje po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter izvršuje plombovanja in vse zobne operacije zobozdravnik A. Paichel, poleg Hradskega mostu, 1. nadstropje.

V dosego in ohranjenje zdravja

se je že od nekdaj prav dobro izkazalo

kri čistilno zdravenje

spomladi

ker le-to odpravlja marsikako v telesu dremajočo kal težkih bolezni. — Naj-izborniške in najbolj učinkujoče sredstvo v to svrhu je

J. Herbabny-jev pomnoženi

Sarsaparilla-sirop

J. Herbabny-jev pomnoženi Sarsaparilla-sirop mehko in polagoma raztaplja in zelo zboljšava kri, ker vse ostre in bolehe snovi, ki vstvarjajo kri gosto, vlaknato in za brzo pretakanje ne-sposobno, iz istih odpravlja, ter vse skažene in bolehe soke, nakupičeno slezo in žolč — uzroki mno-zih bolezni — neškodljivim in neboleznim načinom odvaja iz telesa. — Učinek njegov je torej izboren pri zapiranju telesa, krvnem navalu v glavo, šumenju v ušesih, vrtoglavici, glavobolu, pri trganju in hemoroidnih boleznih, zaslezenji želodca, slabem prebavljanju, otekanju jeter in vranice, dalje pri napenjanju žlez, hudem lišaji, kožnih izpuštkih itd.

Jedna steklenica z brošurico vred velja 85 kr., po pošti spre-jemana 15 kr. več za zavitek.

Vsaka izvirna steklenica imeti mora gori stoječo varnostno znamko v znamenje pristnosti. (62) 10—5

Osrednja razpošiljavna zaloga za provincije:

lekarna „pri usmiljenji“

Jul. Herbabny-ja

Dunaj, Neubau, Kaiserstrasse Nr. 90.

Zaloge imajo dalje naslednji gospodje lekarji: v Ljubljani: J. Svo-boda, G. Piccoli, J. pl. Trnkoczy, V. Mayr; v Celju: J. Kupferschmied, Baumbachovi dediči; v Reki: C. Silhavy, G. Prodani; v Celovci: V. Thurnwald, P. Birnbacher, J. Kometter, A. Egger; v Novem Mestu: D. Rizzoli; v Trstu: C. Zanetti, G. Faraboschi, J. Serra-vallo, E. pl. Leutenburg, P. Prendini; v Beljaku: E. Scholz, dr. E. Kumpf; v Velikovi: dr. J. Jobst; v Vipavi: A. Konečny.

V našem založništvu je izišel na svitlo

drugi pomnoženi natis:

Poezije S. Gregorčič-eve.

Elegantno vezane in z zlatim obrezkom stanejo

2 gld., nevez. 1 gld. 20 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica v Ljubljani.

Zaloga zemljevidov

c. kr. generalnega štaba.

Mera 1:75000.

Listi so po 50 kr., zloženi za žep, pri-lepljeni na platno po 80 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg-ova

knjigarna v Ljubljani.

Oznanila

in reklame za vse časopise, strokovne novine in koledarje domačih in tujih dežel preskrbava reellno in najceneje uže celih 27 let obstoječa najstarejša firma Avstro-Ogerske v tej stroki: A. Oppelik na Du-naji (Stadt, Stubenbastei Nr. 2).